Четвъртък, 20 май 2021 г.

P9_TA(2021)0261

Цифровото бъдеще на Европа: цифровия единен пазар използването на изкуствения интелект за европейските потребители

Резолюция на Европейския парламент от 20 май 2021 г. относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа: премахване на пречките пред функционирането на цифровия единен пазар и подобряване на използването на изкуствения интелект за европейските потребители (2020/2216(INI))

(2022/C 15/22)

Европейският парламент,

— като взе предвид съобщението на Комисията от 19 февруари 2020 г., озаглавено „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“ (COM(2020)0067),

— като взе предвид Бялата книга на Комисията от 19 февруари 2020 г., озаглавена „Изкуствен интелект — Европа в търсене на високи постижения и атмосфера на доверие“ (COM(2020)0065),

— като взе предвид доклада на Комисията от 19 февруари 2020 г. относно последиците от изкуствения интелект, интернета на нещата и роботиката за безопасността и отговорността (COM(2020)0064),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 10 март 2020 г., озаглавено „Установяване и преодоляване на пречките пред единния пазар“ (COM(2020)0093),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 10 март 2020 г., озаглавено „Дългосрочен план за действие за по-добро изпълнение и ефективно прилагане на правилата на единния пазар“ (COM(2020)0094),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 13 ноември 2020 г., озаглавено „Нова програма за потребителите Повишаване на издръжливостта на потребителите за постигане на устойчиво възстановяване“ (COM(2020)0696),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 25 април 2018 г., озаглавено „Изкуствен интелект за Европа“ (COM(2018)0237),

— като взе предвид работния документ, озаглавен Shaping the digital transformation in Europe (Изграждане на цифровата трансформация в Европа) от февруари 2020 г., изготвен от McKinsey & Company за Комисията ([1]),

— като взе предвид докладите от 2020 г. относно индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) и специалните резултати от Евробарометър относно Attitudes towards the impact of digitalisation on daily lives (Нагласи по отношение на въздействието на цифровизацията върху ежедневието) ([2]),

— като взе предвид заключенията на Съвета от 9 юни 2020 г. относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа,

— като взе предвид съобщението на Комисията от 19 февруари 2020 г., озаглавено „Европейска стратегия за данните“ (COM(2020)0066),

— като взе предвид Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар („Директива за електронната търговия“) ([3]),

— като взе предвид Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите ([4]),

([1]) https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64962
([2]) https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2228
([3]) ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1.
([4]) ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4.

— като взе предвид Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) ([5]),

— като взе предвид Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) ([6]),

— като взе предвид Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар ([7]),

— като взе предвид Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([8]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) ([9]),

— като взе предвид своята резолюция от 19 януари 2016 г. относно „Към Акт за единния цифров пазар“ ([10]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/302 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2018 г. за преодоляване на необоснованото блокиране на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, местопребиваването или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на регламенти (ЕО) № 2006/2004 и (ЕС) 2017/2394 и Директива 2009/22/ЕО ([11]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 ([12]),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2019/2161 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и на директиви 98/6/ЕО, 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на по-доброто прилагане и модернизирането на правилата за защита на потребителите в Съюза ([13]),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги ([14]),

— като взе предвид Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО ([15]),

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2019/1150 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за насърчаване на справедливост и прозрачност за бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги ([16]),

---

([5]) ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37.
([6]) ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22.
([7]) ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36.
([8]) ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64.
([9]) ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1.
([10]) ОВ C 11, 12.1.2018 г., стр. 55.
([11]) ОВ L 60 I, 2.3.2018 г., стр. 1.
([12]) ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1.
([13]) ОВ L 328, 18.12.2019 г., стр. 7.
([14]) ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70.
([15]) ОВ L 130, 17.5.2019 г., стр. 92.
([16]) ОВ L 186, 11.7.2019 г., стр. 57.

Четвъртък, 20 май 2021 г.

— като взе предвид своята резолюция от 12 февруари 2020 г. относно автоматизираните процеси на вземане на решения: гарантиране на защитата на потребителите и на свободното движение на стоки и услуги ([17]),

— като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2020 г. с препоръки към Комисията относно законодателния акт за цифровите услуги: подобряване на функционирането на единния пазар ([18]),

— като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2020 г. относно правата върху интелектуалната собственост за разработването на технологии за изкуствен интелект ([19]),

— като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2020 г. с препоръки към Комисията относно рамка за етичните аспекти на изкуствения интелект, роботиката и свързаните с тях технологии ([20]),

— като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2020 г. с препоръки към Комисията относно режим на гражданска отговорност за изкуствения интелект ([21]),

— като взе своята резолюция от 20 януари 2021 г. относно укрепването на единния пазар: бъдещето на свободното движение на услуги ([22]),

— като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становищата на комисията по международна търговия, комисията по промишленост, изследвания и енергетика, комисията по транспорт и туризъм, комисията по култура и образование, комисията по правни въпроси, комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, комисията по заетост и социални въпроси, комисията по земеделие и развитие на селските райони и комисията по правата на жените и равенството между половете,

— като взе предвид доклада на комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите (A9-0149/2021),

А. като има предвид, че все още съществуват пречки в цифровия единен пазар, които трябва да се отстранят, за да се реализира пълният му потенциал, и като има предвид, че общият, ориентиран към човека подход на ЕС е от съществено значение за успеха на този пазар;

Б. като има предвид, че цифровизацията има потенциала да добави значителна стойност към единния пазар като цяло, важна е както за европейските потребители, така и за традиционните и за нетрадиционните сектори и може да представлява конкурентно предимство на световния пазар;

В. като има предвид, че тъй като цифровият единен пазар поставя различни предизвикателства пред традиционните пазари, следва да се спазва принципът „това, което е незаконно офлайн, е незаконно онлайн“;

Г. като има предвид, че за изкуствения интелект (ИИ) до известна степен вече се прилагат действащи законодателни изисквания;

Д. като има предвид, че е необходимо да се изгради обществено доверие в ИИ, като по подразбиране се предвидят пълното спазване на основните права, защитата на потребителите, защитата на данните и сигурността, както и като се насърчават иновациите в Европа;

Е. като има предвид, че Бялата книга за изкуствения интелект призна селското стопанство като един от секторите, в които ИИ може да повиши ефективността, а една от основните цели на бъдещата обща селскостопанска политика (ОСП) е да се насърчава интелигентното земеделие; като има предвид, че научните изследвания и работата във връзка с ИИ в областта на селското стопанство и отглеждането на селскостопански животни имат потенциала да повишат привлекателността на сектора за по-младите хора и да подобрят резултатите от земеделската работа в райони с природни ограничения, а също и хуманното отношение към животните и производителността; като има предвид, че стратегията „От фермата до трапезата“ и стратегията за биологичното разнообразие целят да подпомогнат земеделските стопани да отглеждат качествени продукти и да намалят загубите на хранителни вещества, както и употребата на пестициди и торове до 2030 г.;

Ж. като има предвид, че цифровият преход изисква увеличени инвестиции в ключови фактори за цифровата икономика, а също и съгласуваност с политиките в областта на екологичния преход;

([17]) Приети текстове, P9_TA(2020)0032.
([18]) Приети текстове, P9_TA(2020)0272.
([19]) Приети текстове, P9_TA(2020)0277.
([20]) Приети текстове, P9_TA(2020)0275.
([21]) Приети текстове, P9_TA(2020)0276.
([22]) Приети текстове, P9_TA(2021)0007.

3. като има предвид, че ИИ предлага много предимства, но също така носи определени рискове;

И. като има предвид, че държавите — членки на ЕС, и институциите на ЕС имат задължение да гарантират, в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз и Европейската конвенция за защита на правата на човека, че правата на всеки човек на неприкосновеност на личния живот, защита на данните, свобода на изразяване на мнение и събирания, недискриминация, достойнство и други основни права не се ограничават неправомерно вследствие на използването на нови и нововъзникващи технологии;

Й. като има предвид, че използването на ИИ също така поражда рискове и опасения относно етичните аспекти, обхвата и прозрачността на събирането, използването и разпространението на лични данни;

Част 1: преодоляване на пречките пред функционирането на цифровия единен пазар

1. счита, че цифровата политика на ЕС следва да създава или да подпомага ключовите основополагащи фактори, необходими за превръщането на европейските публични и частни сектори в надеждни и ориентирани към човека световни лидери в цифровите иновации; счита, че цифровият единен пазар е един от тези основополагащи фактори и че целта му е да се гарантира разгръщането на пълния потенциал на новите технологии, като се премахват необоснованите национални пречки и се постига правна яснота за потребителите и предприятията, което е от полза за европейските граждани и укрепва конкуренцията; счита, че наличието на по-добре организиран и общ европейски подход за пазарна интеграция и хармонизация може да допринесе за постигането на този резултат; счита, че за постигането на това са необходими допълнителни действия както на равнището на държавите членки, така и на равнището на ЕС;

2. подчертава значението на напълно функциониращ цифров единен пазар в полза на потребителите и предприятията и призовава да бъдат подкрепени МСП в техния цифров преход, като очаква Комисията да въведе проверка за пригодност за МСП, преди да направи законодателно предложение;

3. счита, че подходът на ЕС към цифровизацията трябва да бъде в пълно съответствие с основните права, защитата на потребителите, технологичната неутралност, мрежовата неутралностти правилата за защита на данните, приобщаването и недискриминацията;

4. счита, че цифровизацията и нововъзникващите технологии като ИИ могат да допринесат за постигането на целите на промишлената стратегия на ЕС и на Зеления пакт, както и за преодоляване на някои от трудностите, предизвикани от кризата във връзка с COVID-19; освен това счита, че политически подход за взаимно подсилване по отношение на Зеления пакт, промишлената стратегия и цифровизацията би могъл да спомогне за постигането на техните цели, като същевременно насърчава технологичното лидерство на ЕС; посочва потенциала на цифровите решения, например работата от разстояние и приложенията с ИИ, в подкрепа на участието на хората с увреждания в цифровия единен пазар; счита, че кризата във връзка с COVID-19, предлага и възможност за ускоряване на цифровизацията и че цифровата трансформация като цяло трябва да служи на обществения интерес; счита, че цифровата трансформация би могла да помогне за удовлетворяване на потребностите на градските, селските и изолираните региони в ЕС;

5. отбелязва потенциала на новите технологии за прехода към кръгова и устойчива икономика чрез улесняване на въвеждането на кръгови бизнес модели, насърчаване на енергийната ефективност на системите за обработка и съхранение на данни и принос за по-устойчиви вериги за създаване на стойност и оптимизиране на използването на ресурсите;

6. призовава Комисията при осъществяването на Зеления пакт да насърчава и подкрепя внедряването и развитието на устойчиви технологии, включително чрез оценка на въздействието върху околната среда на споделянето на данни и оценка на инфраструктурите, необходими за гарантиране на устойчиво цифрово внедряване;

7. подчертава, че предоставянето на възможност за споделяне и достъп до основни и ясно определени набори от данни ще бъде от ключово значение за пълното разгръщане на потенциала на Зеления пакт; призовава Комисията да направи оценка на това кои набори от данни са от съществено значение за тази цел;

8. счита, че практиките, които подкопават правата на потребителите, защитата на данните и трудовите права, следва да бъдат премахнати;

9. подчертава, че Комисията следва да възприеме балансиран и насочен към бъдещето подход към законодателството, основан на доказателства и на принципа на субсидиарност, с цел създаване на цифров единен пазар, който гарантира предоставянето на обществени услуги и е конкурентен, справедлив, достъпен, технологично неутрален, благоприятен за иновациите и потребителите, ориентиран към човека и надежден и с който се изграждат сигурно общество и сигурна икономика, основани на данни;

Четвъртък, 20 май 2021 г.

10. подчертава, че следва да се прилагат еднакви условия по отношение на данъчното облагане на цифровата икономика и традиционната икономика, като се постигне общо разбиране за това къде се създава стойност;

11. посочва, че по целесъобразност МСП и други стопански субекти биха могли да извлекат предимства от използването на модели на сътрудничество като отворен код и софтуер с отворен код, в зависимост от различните ситуации или контекст, като се вземат предвид потенциалните предимства, киберсигурността, неприкосновеността на личния живот и защитата на данните и не се засяга приложимото законодателство; счита, че това може да допринесе за постигане на европейска стратегическа автономност в областта на цифровите технологии;

12. призовава Комисията да спазва своите ръководни принципи в бъдещите си законодателни предложения и да избягва разпокъсаността на цифровия единен пазар, да премахва всички съществуващи неоправдани пречки и ненужни административни изисквания, да подкрепя иновациите, по-специално за МСП, както и да използва подходящи стимули, които създават еднакви условия на конкуренция и равен достъп до възможности за инвестиции;

13. изисква от Комисията да гарантира ефективно и ефикасно прилагане както на настоящите, така и на всички нови законодателни изисквания; счита, че прилагането трябва да е ефективно през границите и между секторите, при по-голямо сътрудничество между органите и при надлежно съобразяване с експертния опит и съответната компетенция на всеки орган; счита, че Комисията следва да предостави ръководна рамка, за да осигури координация за всички нови регулаторни изисквания относно ИИ или свързаните с него области;

14. призовава Комисията да се стреми към благоприятна за иновациите и потребителите регулаторна среда, като засилва финансовата и институционалната подкрепа за европейската цифрова икономика в тясно сътрудничество с държавите членки и заинтересованите страни чрез мерки като: инвестиции в образованието, научноизследователската и развойната дейност, подкрепа за иновациите в Европа, осигуряване на увеличен и по-широк достъп до лесно четими, оперативно съвместими и качествени промишлени и публични данни, изграждане на цифрова инфраструктура, увеличаване на общото наличие на цифрови умения сред населението, насърчаване на технологичното лидерство за бизнес средата и създаване на пропорционална и хармонизирана регулаторна среда;

15. счита, че интелигентните обществени поръчки, например европейската платформа GovTech, могат да играят роля в подпомагането на развитието в цифровата сфера в целия ЕС;

16. счита, че в областта на ИИ и други ключови нови технологии са необходими значителни инвестиции и публично-частно сътрудничество; приветства използването на програми на ЕС за финансиране, за да се окаже подкрепа за цифровизацията на нашето общество и нашата промишленост, при условие че те се основават на принципите на ефективност, прозрачност и приобщаване; призовава за координирано използване на различните фондове с цел максимално увеличаване на полезните взаимодействия между програмите; предлага да се отдаде приоритетно стратегическо значение на средствата за изграждане на необходимата цифрова инфраструктура; призовава чрез Инструмента на Европейския съюз за възстановяване NextGenerationEU и чрез публично и частно финансиране да се увеличат инвестициите, за да се отрази амбициозната цел на ЕС да стане световен технологичен лидер, да се задълбочат неговите научни изследвания и знания и да се оползотворяват в пълна степен предимствата на цифровизацията за всички в обществото;

17. счита, че ИИ представлява особено предизвикателство за МСП и че ненужните и сложни регулаторни изисквания могат да окажат непропорционално въздействие върху конкурентоспособността на тези предприятия; преходът към решения в областта на ИИ следва да помага на тези дружества, а новото законодателство относно използването на ИИ не следва да създава неоправдани административни пречки, които да застрашават конкурентоспособността им на пазара;

18. призовава Комисията да осигури по-широка координация на инвестициите в плана за възстановяване NextGenerationEU; призовава Комисията в рамките на този план да предложи конкретни действия в подкрепа на технологии и инфраструктура с голямо въздействие в ЕС, например изкуствения интелект, високопроизводителните изчислителни технологии, квантовите изчисления, облачната инфраструктура, платформите, интелигентните градове, 5G и оптичната инфраструктура;

19. припомня, че МСП са гръбнакът на европейската икономика и се нуждаят от специална подкрепа от страна на програмите на ЕС за финансиране, за да осъществят цифровия преход; призовава Комисията и държавите членки да засилят своята подкрепа за стартиращите предприятия и микро-, малките и средните предприятия (ММСП) чрез програмата „Единен пазар“, центровете за цифрови иновации и Механизма за възстановяване и устойчивост в разработването и прилагането на цифрови технологии, с цел допълнително да се стимулира цифровата трансформация и по този начин да им се даде възможност да развият пълноценно своя цифров потенциал и конкурентоспособност за постигане на растеж и работни места в Европа;

20. отбелязва, че в сравнение с други пазари има значителна липса на европейски рисков и предстартов капитал, както и на частно дялово финансиране; счита, че това често става причина европейските стартиращи предприятия да се разрастват на пазарите на трети държави, а не в ЕС; изразява убеденост, че това пречи на цялостната европейска икономика да се възползва от допълнителните предимства, свързани с предприятията с европейски произход; подчертава непропорционално голямата роля на публичноправните субекти във вече съществуващото финансиране на иновациите и научните изследвания, както и значителните разлики между различните държави членки, що се отнася до екосистемите за стартиращи предприятия и наличното финансиране; призовава Комисията и държавите членки да предложат всеобхватен европейски подход за разширяване на източниците на капитал за технологични инвестиции в ЕС, включително инициативи в подкрепа на инвестициите от бизнес ангели от лидери в европейския частен сектор, както и да гарантират и улеснят наличието на рисков и предстартов капитал за европейските дружества и стартиращи предприятия;

21. подчертава, че програмата „Цифрова Европа“, програмата „Хоризонт Европа“ и програмата за свързване на Европа са необходими за стимулиране на цифровата трансформация на Европа и следва да получат подходящо финансиране; настоятелно призовава Комисията да гарантира възможно най-бързо разгръщане на тези програми; припомня, че държавите членки трябва да спазват ангажимента си, поет в рамките на стратегията „Европа 2020“, да инвестират 3 % от своя БВП в научноизследователска и развойна дейност;

22. призовава Комисията да работи за позиционирането на ЕС като лидер в процеса на приемане и стандартизация на новите технологии, като гарантира, че ИИ е ориентиран към човека и е в съответствие с европейските ценности, основни права и норми; подчертава, че е необходимо да се работи с организациите по стандартизация, промишлеността, а също и с международни партньори за определяне на глобални стандарти, като се има предвид глобалният характер на лидерството и развитието в областта на технологиите; счита, че използването на споразумения на работните форуми в Европейския комитет за стандартизация (CEN) в конкретни области, например ИИ и нововъзникващите технологии, е начин да се повиши ефективността при създаването на хармонизирани стандарти;

23. подкрепя целта на Комисията за увеличаване на наличността и споделянето на нелични данни с цел да се укрепи европейската икономика; счита, че при изпълнението на тази цел следва да се вземат предвид рисковете, свързани с увеличения достъп до нелични данни, например повторното идентифициране на данни;

24. счита, че е необходимо да се стимулира достъпът до повече данни за МСП и призовава при стимулите, имащи за цел да се предостави на МСП достъп до нелични данни, генерирани от други частни заинтересовани лица в рамките на доброволен и взаимно полезен процес, да се спазват всички необходими гаранции в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, както и нормативната уредба относно правата върху интелектуалната собственост;

25. отбелязва, че при изпълнението на обществени услуги или в хода на възлагането на обществени поръчки публичните предприятия генерират, събират и обработват значително количество нелични данни, които имат значителна стойност от гледна точка на търговската им повторна употреба и са от полза за обществото; насърчава Комисията и държавите членки да предоставят по-широк достъп до тези данни за повторна употреба в името на общия интерес, в подкрепа на целите на Директивата за отворените данни;

26. припомня, че се нуждаем от основана на данни икономика, която работи за целия ЕС, тъй като тя е ключов фактор за цифровизацията; счита, че високото равнище на защита на данните за надежден ИИ би могло да спомогне за повишаване на доверието на потребителите; счита, че е важно ЕС да гарантира висока степен на контрол на клиентите и, когато е приложимо, на потребителите върху данните, като същевременно осигури най-високите стандарти в областта на защитата на личните данни, с ясни и балансирани правила относно правата върху интелектуална собственост (ПИС), но счита, че е от съществено значение да се запази отвореността към трети държави, както и че е важно свободното движение на нелични данни през границите;

27. отбелязва Законодателния акт за цифровите услуги и Законодателния акт за цифровите пазари и счита, че те следва да допринесат за подкрепата на иновациите, като се гарантира високо равнище на защитата на потребителите и укрепване на правата, доверието и безопасността онлайн на ползвателите; подчертава необходимостта да се гарантира, че европейският пазар остава активен и силно конкурентоспособен;

28. подчертава, че защитата на потребителите следва да изпълнява важна роля в Законодателния акт за цифровите услуги, и изразява убеждение, че повишената прозрачност и надлежната грижа по отношение на онлайн пазарите ще доведат до повишена степен на безопасност на продуктите и следователно до укрепване на доверието на потребителите в онлайн пазарите;

29. поради това подчертава, че са необходими ясни отговорности за онлайн пазарите въз основа на принципа на пропорционалност; посочва, че отговорността на платформите за хостинг на съдържание за стоките, които се продават или рекламират чрез тях, следва да бъде изяснена, за да се преодолее правният вакуум, при който купувачите не успяват да получат удовлетворението, на което имат право в съответствие със закона или договора за доставка на стоки, например поради невъзможността да бъде установен първоначалният продавач (например принципът „познавай своя бизнес клиент“);

30. приветства предложената от Комисията Нова програма за потребителите и насърчава Комисията да актуализира законодателството за защита на потребителите, където е целесъобразно, за да се вземат по-добре под внимание въздействието на новите технологии и потенциалната вреда за потребителите, особено по отношение на най-уязвимите групи и предвид въздействието на пандемията от COVID-19; счита, че европейските потребители следва да бъдат оправомощени да изпълняват активна роля в цифровия преход и че доверието на потребителите и възприемането на цифровите технологии зависи от защитата на техните права при всички обстоятелства;

31. припомня, че неоснователното блокиране на онлайн услугите на географски принцип представлява значителна пречка за единния пазар и необоснована дискриминация на част от европейските потребители; отбелязва първия краткосрочен преглед на Комисията на Регламента относно блокирането на географски принцип и настоятелно призовава Комисията да продължи своята оценка и да започне диалог със заинтересованите лица, като вземе предвид нарастващото търсене на трансграничен достъп до аудио-визуални услуги с цел насърчаване на разпространението на качествено съдържание в целия ЕС;

32. отново подчертава основните права на ЕС на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни, включително, наред с другото, изричното информирано съгласие, заложено в Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД); посочва, че съгласието следва да се основава на разбираема и лесно достъпна информация относно начина, по който личните данни ще бъдат използвани и обработвани, и че този принцип следва да се спазва и при използването на алгоритми;

33. приветства новата Стратегия на ЕС за киберсигурност за цифровото десетилетие, която има незаменима роля за осигуряването на доверието на гражданите и за пълноценното възползване от предимствата, свързани с иновациите, свързаността и автоматизацията в хода на цифровата трансформация, като същевременно се гарантира спазването на основните права, и призовава за ефективно и бързо прилагане на очертаните мерки;

34. призовава всички държави членки да приложат незабавно Европейския акт за достъпността, за да отстранят ефективно пречките пред гражданите с увреждания и да гарантират наличието на достъпни цифрови услуги, както и пригодността на условията, при които се предоставят услугите, с цел постигане на изцяло приобщаващ и достъпен цифров единен пазар, който гарантира еднаквото третиране и приобщаването на хората с увреждания; насърчава държавите членки да разширят обхвата на прилагането на Директивата относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор, така че да се включат сфери, които са отворени за обществено ползване, особено в секторите на здравеопазването, транспорта, пощенския или телекомуникационния сектор ([23]), и насърчава това разширяване;

Част 2: подобряване на използването на ИИ за европейските потребители

35. изразява твърдо убеждение, че ако се разработва в съответствие с приложимото законодателство, ИИ има потенциала да внесе подобрения в определени области за европейските граждани и да предложи значителни ползи и стойност за икономиката, безопасността, сигурността, образованието, здравеопазването, транспорта и околната среда; счита, че безопасността, сигурността, приобщаването, недискриминацията, достъпността и справедливостта — особено за групите потребители, за които се счита, че се намират в уязвимо положение — на продуктите и услугите, базирани на ИИ, трябва да бъдат гарантирани, така че никой да не бъде забравен и ползите от тях да бъдат достъпни за цялото общество;

36. признава, че за да се възползват от ИИ, Комисията, държавите членки, частният сектор, гражданското общество и научната общност трябва да си сътрудничат ефективно, за да създадат екосистема за безопасен и ориентиран към човека ИИ, който ще донесе ползи за цялото общество;

37. отбелязва, че макар ИИ да предлага добър потенциал, той също така може да носи определени рискове поради проблеми като наличието на предубеждения и непрозрачност; счита, че тези рискове може да се проявят в зависимост от конкретния контекст и начини на ползване на ИИ; призовава процесите за проследимост на системите, базирани на ИИ, да бъдат прозрачни и да подлежат на преразглеждане в случай на доказана сериозна вреда;

([23]) Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на органите от обществения сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1), съобр. 34.

38. счита, че не само някои от пречките пред развитието, въвеждането и ефективната регулация на цифровите технологии в ЕС, но и липсата на доверие и увереност у потребителите може да попречат на широкото приемане на ИИ; насочва вниманието към липсата на разбиране от страна на гражданите на процесите, чрез които се вземат решения от усъвършенстваните алгоритмични системи и системите за изкуствен интелект;

39. отбелязва, че потребителите се нуждаят от ясна и предвидима нормативна уредба в случай на неизправност на продуктите;

40. призовава Комисията и държавите членки непрекъснато да подобряват частта от публичната администрация, която ще носи отговорност за регулирането и прилагането на бъдещото законодателство в областта на ИИ;

41. приветства Бялата книга на Комисията относно ИИ и призовава Комисията да разработи обща нормативна уредба на ЕС за ИИ, която да е ориентирана към човека, основана на риска, ясна и ориентирана към бъдещето; счита, че това е необходимо за надзора на автоматизираните системи за вземане на решения и че това следва да допълва действащото законодателство, свързано с ИИ, както и да гарантира, че то е пропорционално спрямо равнището на риск;

42. подчертава необходимостта да се гарантира, че са налице подходяща степен на човешки контрол върху вземането на решения въз основа на алгоритми, както и подходящи и ефективни механизми за правна защита;

43. подчертава колко е важно осигуряването на базисно обучение и умения в областта на ИИ за потребителите, което ще им позволи да се възползват в по-голяма степен от тези технологии и същевременно да се предпазват от евентуални заплахи;

44. отбелязва, че макар че ИИ в различна степен вече се урежда от действащото европейско законодателство, той повдига нови, неразрешени до момента правни въпроси, които засягат потребителите, и поради това призовава Комисията да издаде ясни насоки относно функционирането и полезното взаимодействие между действащото приложимо законодателство и всички предложени нови мерки, за да се запълни съществуващият правен вакуум и да се изгради пропорционална и съгласувана нормативна уредба; счита, че сътрудничеството между държавите членки е важно за укрепването на цифровия единен пазар;

45. призовава Комисията и държавите членки да осигурят тясно сътрудничество при гарантирането на прилагането на нормативната уредба с цел предотвратяване на фрагментиран единен пазар;

46. счита, че ИИ е бързо развиваща се технология, която изисква ефективно законодателство, а не само насоки, основаващи се на принципи и пропорционалност; изразява убеденост, че за да се постигне това, е необходимо да се даде широко определение за ИИ, така че всички регулаторни мерки в различните сектори да могат да останат гъвкави и приспособими, за да се вземе предвид развитието в бъдеще и да се обърне подходящо внимание на различните равнища на риск при използването на ИИ, които следва да бъдат допълнително определени в секторните уредби; счита, че бъдещата нормативна уредба трябва адекватно да отразява степента, в която възприеманите рискове от ИИ възникват на практика при различните начини на използване и внедряване на ИИ;

47. посочва, че използването на алгоритми за самообучение дава възможност на предприятията да придобият цялостна представа за личното положение и моделите на поведение на потребителите; поради това призовава Комисията да осигури всеобхватно регулиране на технологиите, базирани на ИИ, и да предотврати несправедливото използване на такива системи или злоупотребите с тях;

48. счита, че целта на регулаторната рамка за ИИ следва да бъде създаването на вътрешен пазар за надеждни и безопасни продукти, приложения и услуги, базирани на ИИ, и че тя следва да се основава на член 114 от Договора за функциониране на Европейския съюз;

49. подчертава правото на потребителите да бъдат адекватно информирани по навременен и лесно достъпен начин относно съществуването и възможните резултати от използването на системи с ИИ, както и относно начина, по който решенията на системата могат да бъдат проверявани, ефективно оспорвани и коригирани;

50. призовава за задължителна разпоредба за предоставяне на информация, посочваща дали потребителите взаимодействат със системи с ИИ;

51. счита, че обяснимостта и прозрачността са от решаващо значение за изграждането и поддържането на доверие от страна на потребителите в системите с ИИ; счита, че това следва да се тълкува в смисъл, че процесите трябва да бъдат прозрачни, възможностите и целта на системите с ИИ да бъдат открито съобщавани, а решенията да бъдат разяснявани на лицата, които са пряко засегнати от тях;

52. счита, че регулаторната рамка трябва да подкрепя разработването на надеждни системи в областта на ИИ и следва да гарантира високи стандарти по отношение на защитата на потребителите, за да укрепи доверието на потребителите в използващите ИИ продукти; счита, че е необходимо по-плавно установяване на рисковете и съответните правни изисквания и предпазни мерки срещу вреди за потребителите; също така счита, че регулаторната рамка следва да осигурява прозрачност и отчетност и да предоставя ясна информация за съответните изисквания на потребителите и на регулаторните органи, както и да стимулира лицата, които разработват и внедряват ИИ проактивно да възприемат надежден ИИ;

53. призовава Комисията да насърчава обмена на информация, свързана с алгоритмичните системи, между органите на държавите членки, и да подкрепя развитието на общо разбиране за алгоритмичните системи в рамките на единния пазар чрез предоставяне на насоки, становища и експертен опит;

54. счита, че тази рамка следва да се основава на етичен, ориентиран към човека и воден от основните права подход по време на проектирането, разработването и жизнения цикъл на продуктите с ИИ, въз основа на запазването на основните права и на принципите на прозрачност, обяснимост (когато е приложимо), отчетност, както и на правата и задълженията по силата на ОРЗД, включително свеждане на данните до минимум, ограничаване в рамките на целта и защита на данните още при проектирането и по подразбиране;

55. счита, че обхватът на новите регулаторни изисквания следва да бъде разширен, така че приложенията, използващи ИИ в конкретния си контекст, за които се счита, че представляват най-голям риск, да подлежат на най-строги регулаторни изисквания и контрол, включително възможността за забрана на вредни или дискриминационни практики; призовава Комисията да разработи обективна методика за изчисляване на риска от вреда, в допълнение към вече съществуващите разпоредби в действащото законодателство в областта на потребителите; счита, че посочената методика следва да избягва рестриктивен двоичен подход, който бързо може да стане неактуален, а вместо това следва да бъде съсредоточена върху контекста, приложението и конкретното използване на ИИ;

56. подчертава, че стандартизацията на ИИ в целия ЕС следва да насърчи иновациите и оперативната съвместимост, както и да гарантира високо ниво на защита на потребителите; признава, че макар вече да съществуват значителен брой стандарти, е необходимо по-нататъшно насърчаване и разработване на общи стандарти за ИИ, като тези, които са отнасят за отделните компоненти и цялостните приложения;

57. счита, че след като бъдат въведени ясни правни разпоредби и механизми за гарантиране на прилагането, може да бъде разглеждана ролята на доброволен етикет за надежден ИИ, като същевременно е важно да се има предвид, че информационната асиметрия, характерна за алгоритмичните системи за обучение, прави ролята на схемите за етикетиране много сложна; счита, че подобен етикет би могъл да подобри прозрачността на базираните на ИИ технологии; подчертава, че всяка такава система за етикетиране трябва да бъде разбираема за потребителите и да е доказала своята измерима полза по отношение на осведомеността на потребителите относно съобразените с изискванията приложения, базирани на ИИ, като им предоставя възможност да правят информиран избор; в противен случай тя няма да постигне достатъчна степен на приемане в реални условия на използване;

58. изразява твърдо убеждение, че новите регулаторни изисквания и оценки трябва да бъдат както разбираеми, така и изпълними, и следва да бъдат включени в съществуващите специфичните секторни изисквания, когато това е възможно, както и да поддържат пропорционалния характер на административната тежест;

59. призовава Комисията и държавите членки да се възползват от иновативните регулаторни инструменти, като например „регулаторни пясъчници“, в съответствие с принципа на предпазливост, за да се спомогне за осигуряването на ясен курс към разрастване за стартиращите и малките предприятия; счита, че тези инструменти следва да спомагат за насърчаването на иновациите, ако се прилагат в контролирана среда; отбелязва, че създаването на съгласувана среда за иновативно изпитване и проверка на продуктите, базирани на технологии като ИИ, ще помогне на европейските предприятия да преодолеят разпокъсания характер на единния пазар и да се възползват от потенциала за растеж в целия ЕС;

60. посочва, че най-ефективният начин за намаляване на предубежденията е да се гарантира качеството на наборите от данни, използвани за обучение на системи с ИИ;

61. счита, че използването на ИИ във високорискови условия следва да бъде ограничено до конкретни цели при пълно зачитане на приложимото законодателство и при спазване на задълженията за прозрачност; подчертава, че само ясната законодателна рамка, предлагаща правна сигурност, ще изиграе решаваща роля, за да се гарантира безопасност и сигурност, защита на данните и на потребителите, обществено доверие и обществена подкрепа за необходимостта и пропорционалността на внедряването на такива технологии; призовава Комисията внимателно да прецени дали има определени случаи на употреба, положения или практики, за които следва да бъдат приети специфични технически стандарти, включително базови алгоритми; счита за необходимо, ако такива технически стандарти бъдат приети, те да бъдат редовно преразглеждани от компетентните органи и преоценявани, като се имат предвид бързите темпове на технологично развитие;

62. счита, че създаването на експертни съвети за продукти и услуги в областта на ИИ от организации и предприятия с цел оценка на потенциалните ползи и евентуалните вреди, и по-специално потенциалното социално въздействие, произтичащо от високорискови и имащи силно въздействие проекти, базирани на ИИ, може да бъде полезен инструмент за подпомагане на организациите при вземането на отговорни решения относно продуктите и услугите с ИИ, особено когато те включват съответните заинтересовани лица;

63. изтъква значението на образованието и научните изследвания за ИИ; подчертава, че ЕС трябва да изгради своя цифров капацитет, като насърчава повече хора да се стремят към професионално развитие в свързаните с ИКТ сектори и осигурява обучението на повече специалисти в областта на данните за работа в сферата на ИИ, както и специалисти в свързани нови области, например инвестиране и безопасност, базирани на ИИ; призовава за значителни инвестиции в Европейската мрежа на центровете за високи постижения в областта на изкуствения интелект и за създаването на общоевропейски университетски и научноизследователски мрежи, насочени към ИИ; счита, че тази мрежа следва да спомогне за укрепването на обмена на знания относно ИИ, да подкрепя таланти в областта на ИИ в ЕС и да привлича нови таланти, да насърчава сътрудничество между иновативните дружества, висшето образование, научноизследователските институции и разработчиците на ИИ, както и да осигурява специализирано обучение и развитие за регулаторните органи, с цел да се гарантира правилното използване на тези технологии и да бъдат защитени европейските граждани от евентуални рискове и вреди за техните основни права; освен това подчертава колко са важни мерките и информационните канали, за да се помогне на МСП и на стартиращите предприятия ефективно да се цифровизират и да преминат към етапа на „петата индустриална революция“; отчита, че споделянето и повторното използване на компоненти на приложения, базирани на ИИ, увеличава използването и навлизането на решения, базирани на ИИ; подчертава, че е важно да се провеждат базови изследвания на основите на ИИ; подчертава необходимостта да се предостави възможност за цялостното изследване на всички приложения и технологии, базирани на ИИ;

64. призовава да се извършат оценки на въздействието относно последиците от цифровото разделение за хората и конкретните действия за преодоляването му; призовава за смекчаване на отрицателното въздействие чрез образование, преквалифициране и повишаване на квалификацията; подчертава, че измерението на равенството между половете трябва да се вземе под внимание с оглед на недостатъчното представителство на жените в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и в цифровите дружества; счита, че следва да се обърне специално внимание на програмите за грамотност в областта на ИИ;

65. призовава Комисията да актуализира съществуващата уредба за безопасност на продуктите и отговорност по отношение на продуктите, за да се предприемат мерки във връзка с новите предизвикателства, породени от нововъзникващи цифрови технологии, например изкуствен интелект; и настоятелно призовава Комисията да актуализира, наред с другото, Директивата относно общата безопасност на продуктите и Директивата относно отговорността за вреди, причинени от продукти, по-специално като разгледа възможността за промяна на концепцията за „тежест на доказване“ за вреди, причинени от нововъзникващи цифрови технологии, в ясно определени случаи и след надлежна оценка, и като адаптира термините „продукт“, „вреда“ и „дефект“, така че те да отразяват сложния характер на нововъзникващите технологии, включително продукти с вграден ИИ, интернет на нещата и роботика, самостоятелен софтуер и софтуер или актуализации, които предизвикват съществено изменение на продукта, което води до възникването на *de facto* нов продукт;

66. подчертава, че трябва да се разработи подходяща свързаност за внедряването на ИИ, както и на всяка нова технология, включително в регионите, които са изправени пред демографски или икономически затруднения; призовава да се вземе предвид неравният достъп до технологии в селските райони, по-специално в случаите, когато средства на Съюза се използват за внедряването на 5G мрежи, с цел намаляване на районите без покритие и за инфраструктури за свързаност като цяло; призовава за комуникационна стратегия на ЕС, която да осигурява надеждна информация на гражданите на ЕС, както и за кампании за повишаване на осведомеността относно технологиите от пето поколение (5G);

67. призовава Комисията да направи оценка на развитието и използването на технологиите на разпределения регистър, включително блокови вериги, и по-специално интелигентни договори в цифровия единен пазар, и да предостави насоки и да предвиди разработването на подходяща правна уредба с цел осигуряване на правна сигурност за предприятията и потребителите, и по-специално по въпроса за законосъобразността, гарантирането на изпълнението на интелигентните договори в трансгранични ситуации и изискванията за нотариална заверка, когато е приложимо;

68. призовава многостранните преговори в рамките на Световната търговска организация (СТО) относно електронната търговия да бъдат приключени с балансиран резултат; призовава Комисията да направи внимателна оценка на въздействието на клауза за изходния код, която понастоящем се обсъжда в рамките на преговорите на равнището на СТО относно електронната търговия във връзка с бъдещото законодателство на ЕС в областта на ИИ, включително неговото въздействие върху правата на потребителите, и да включи Европейския парламент в тази оценка; изразява съжаление, че при липсата на глобални правила дружествата от ЕС може да са сблъскват с нетарифни бариери пред цифровата търговия, например необосновано блокиране на географски принцип, локализиране на данни и изисквания за задължителен трансфер на технологии; отбелязва, че тези бариери представляват особено предизвикателство за малките и средните предприятия (МСП); подчертава, че глобалните правила за цифрова търговия биха могли допълнително да повишат защитата на потребителите; подкрепя превръщането на мораториума на СТО върху електронното предаване на данни в постоянен и подчертава, че е важно да се внесе яснота по отношение на определението за електронното предаване на данни; призовава за цялостното прилагане и за по-широкото приемане на Споразумението на СТО за информационните технологии и на неговата разширена версия, както и на референтния документ на СТО за телекомуникационните услуги;

69. признава амбицията ЕС да се превърне в световен лидер в развитието и прилагането на ИИ; призовава ЕС да работи в по-тясно сътрудничество с партньорите, например в рамките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и СТО, за определяне на световни стандарти за ИИ в интерес на намаляването на пречките пред търговията и насърчаването на надежден ИИ в съответствие с ценностите на ЕС; подкрепя международното регулаторно и друго сътрудничество между държавите от ОИСР в областта на цифровата икономика, включително Глобалното партньорство в областта на изкуствения интелект; насърчава ЕС да засили работата си с ООН и международните органи по стандартизация по този въпрос; отбелязва сключването на основаното на правила Азиатско споразумение за всеобхватно регионално икономическо партньорство, което проправи пътя за най-големия проект за икономическа интеграция в света; счита, че ЕС следва да насърчава цифрови правила, които са в съответствие с демократичните принципи, правата на човека и устойчивото развитие; подкрепя в тази връзка предложението за създаване на Съвет по търговия и технологии между ЕС и САЩ;

70. подкрепя в тази връзка работата по трансатлантическо споразумение за ИИ за изграждане на по-силен и по-широк консенсус относно принципите на етичния ИИ и управлението на данните, както и, в рамките на тези принципи, за насърчаване на иновациите и споделянето на данни с цел разработване на ИИ и спомагане за улесняването на търговията и разработването на съвместими правила и общи стандарти в цифровата търговия, като се гарантира централна роля на ЕС при определянето на тези стандарти; подчертава, че това трансатлантическо споразумение за ИИ следва да съдържа и глава, посветена на сигурността на данните и защитата на данните на ползвателите и потребителите, за да се осигури защита на правилата на ЕС; призовава Комисията да продължи да работи със САЩ, Япония и други единомислещи партньори за реформиране на правилата на СТО относно, наред с другото, субсидиите, принудителните трансфери на технологии и държавните предприятия; подчертава значението на споразуменията за свободна търговия на ЕС за насърчаването на интересите и ценностите на дружествата, потребителите и работниците в ЕС в контекста на глобалната цифрова икономика и ги счита за допълнение към конкурентния цифров единен пазар; отбелязва, че е особено важно сътрудничеството с Обединеното кралство, което играе важна роля в глобалната цифрова икономика;

71. настоятелно призовава държавите членки да включат в своите планове за възстановяване проекти за цифровизация на транспорта; подчертава необходимостта да се гарантира стабилно и подходящо финансиране за процеса на изграждане на транспортна и ИКТ инфраструктура за интелигентни транспортни системи (ИТС), включително внедряването на 5G в условия на сигурност и разработването на 6G мрежите и бъдещите безжични мрежи, с цел да се създадат условия за разгръщането на пълния потенциал на цифровизирания транспорт, като същевременно се гарантират високи стандарти за безопасност; в тази връзка подчертава необходимостта както от развиване на нова инфраструктура, така и от модернизиране на съществуващата инфраструктура; призовава държавите членки да осигурят безопасна, устойчива и висококачествена транспортна инфраструктура, която да улеснява внедряването на услуги за свързана и автоматизирана мобилност; посочва, че модернизирането на съответната транспортна и цифрова инфраструктура в рамките на трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T) трябва да бъде ускорено; поради това призовава Комисията, в рамките на преразглеждането от нейна страна на Регламента за TEN-T и на Регламента за коридорите за железопътен товарен превоз, да предложи механизми, с които да се гарантира това;

72. подчертава огромния потенциал на ИИ в транспортния сектор и възможностите, които има, за повишаване на степента на автоматизация за автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт; подчертава ролята на ИИ за насърчаване на мултимодалността и на преминаването към други видове транспорт, както и за насърчаване на развитието на интелигентни градове, като по този начин се подобряват условията за пътуване на всички граждани посредством по-голяма ефективност, безопасност и екологосъобразност на транспорта, логистиката и транспортните потоци, съкращаване на времето за пътуване, намаляване на задръстванията, понижаване на вредните емисии и съкращаване на разходите; подчертава огромния потенциал на системите, които използват ИИ в транспортния сектор, от гледна точка на пътната безопасност и постигането на целите, определени във визията за нулева смъртност; подчертава, че ИИ ще допринесе за по-нататъшното развитие на безпрепятствена мултимодалност в съответствие с концепцията за „мобилността като услуга“(MaaS); приканва Комисията да проучи начините, чрез които може да се улесни балансираното развитие на „мобилността като услуга“, по-специално в градските зони;

73. приветства постиженията на съвместното предприятие за изследване на управлението на въздушното движение в единното европейско небе (SESAR) и призовава за засилване на научните изследвания и инвестициите с цел максимално увеличаване на потенциала на ИИ в сектора на въздухоплаването по отношение на потребителите чрез подобрения в процесите на маркетинг, продажби, дистрибуция и ценообразуване на авиолиниите, както и при наземното обслужване (проверки за безопасност и др.); отбелязва, че ИИ може да осигури развиване на автоматизирана навигация в морския транспорт на дълги и къси разстояния и по вътрешните водни пътища и да подобри морското наблюдение в контекста на увеличаващото се движение на кораби; призовава за внедряване на ИИ и по-високо равнище на цифровизация в широки мащаби във всички европейски пристанища, така че да се постигне повишена ефективност и конкурентоспособност; подчертава първостепенната роля, която цифровизацията, ИИ и роботиката ще играят в ***туристическия сектор***, като по този начин ще допринасят за устойчивостта на сектора в дългосрочен план; отбелязва необходимостта от подходящо финансиране и стимули за туристическите обекти, по-специално за микропредприятията и малките и средните предприятия, за да им се предостави възможност да се възползват от цифровизацията и да модернизират услугите, които предлагат на потребителите; отбелязва, че това ще спомогне за насърчаване на водещата позиция на ЕС в областта на цифровите технологии в контекста на устойчивия туризъм чрез научноизследователска и развойна дейност, съвместни предприятия и публично-частни партньорства;

74. припомня, че ИИ може да доведе до предубеждения и по този начин до различни форми на дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация; припомня във връзка с това, че правата на всеки човек трябва да бъдат изцяло защитени и че инициативите в областта на ИИ не бива да са дискриминационни по какъвто и да било начин; подчертава, че такива предубеждения и дискриминация могат да възникнат от набори от данни, които сами по себе си са необективни, и да отразяват съществуващата дискриминация в обществото; подчертава, че ИИ трябва да избягва предубеждения, водещи до забранена дискриминация, и не трябва да възпроизвежда дискриминационни процеси; подчертава необходимостта тези рискове да бъдат взети предвид при разработването на технологии с ИИ, както и значението на работата с доставчиците на технологии с ИИ, за да се предприемат мерки за преодоляване на все още съществуващите пропуски, които улесняват дискриминацията; препоръчва екипите, които проектират и разработват ИИ, да отразяват многообразието на обществото;

75. подчертава колко е важно алгоритмите да бъдат прозрачни, с цел да се защитят изцяло основните права; отбелязва, че с оглед на важните етични и правни последици е необходимо законодателите да разгледат сложния въпрос за отговорността, и по-специално за вредите, причинявани на лица или имущество, и че отговорността за всички приложения с ИИ следва винаги да се носи от физическо или юридическо лице;

76. подчертава необходимостта от широка достъпност на ИИ за секторите на културата и творчеството в цяла Европа, за да се поддържат еднакви условия на конкуренция и лоялна конкуренция за всички заинтересовани страни и участници в Европа; подчертава потенциала на технологиите с ИИ за секторите на културата и творчеството — от по-добро управление и ангажиране на аудиторията и по-добри връзки с нея до подпомагано управление и организиране на съдържание, повишаване на значимостта на културните архиви, както и подпомагани проверки на фактите и подпомагана журналистика на данните; подчертава необходимостта от предлагане на възможности за учене и обучение, за да може европейското общество да е запознато с използването, потенциалните рискове и възможностите на ИИ; във връзка с това отново изразява становището си, че иновациите в областта на ИИ и роботиката трябва да бъдат интегрирани в образователните планове и програмите за обучение; припомня специалните изисквания на професионалното образование и обучение (ПОО) във връзка с ИИ и призовава за подход на сътрудничество на европейско равнище, предназначен да засили потенциала, предлаган от ИИ в областта на ПОО в цяла Европа; подчертава, че транспонирането на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги ([24]) в националното законодателство е от решаващо значение за постигането на истински цифров единен пазар, който насърчава културното многообразие;

77. подчертава липсата на европейско финансиране с рисков капитал, липсата на достъп до финансиране и липсата на налични данни, признава също така външните и вътрешните пречки пред внедряването на технологии с ИИ, особено за секторите с по-ниска степен на зрялост и МСП; призовава за всеобхватен подход в ЕС, основаващ се на насърчаване на предприемачеството посредством благоприятстващо инвеститорите регулиране, за да се гарантира достъп до финансиране за перспективните европейски стартиращи предприятия на всички етапи на растеж; призовава за полагане на съвместни усилия с цел предотвратяване и възпиране на мигрирането на млади перспективни европейски предприятия, които в много случаи изпитват недостиг на финансиране непосредствено след навлизането си на пазара;

78. припомня, че действащото законодателство на Съюза не предвижда задължителни изисквания за киберсигурност за продуктите и услугите като цяло; призовава за включването на основни изисквания на етапа на проектиране (сигурност на етапа на проектирането) и също така за използването на подходящи стандарти и процеси за киберсигурност както по време на жизнения цикъл на продуктите и услугите, така и в рамките на техните вериги на доставки;

79. посочва, че четвъртата индустриална революция ще зависи, наред с другото, от достъпа до суровини като литий и редкоземни метали и че Съюзът трябва да намали своята зависимост от внос на такива суровини чрез ограничаване на потреблението като абсолютна стойност и благодарение на собствената си екологосъобразна минна промишленост и кръгова икономика; счита, че по-силна политика в областта на кръговата икономика, прилагана по отношение на цифровите устройства и полупроводниците, би могла същевременно да допринесе за промишления суверенитет на Съюза и за избягването на отрицателните последици от минните дейности, свързани със суровините;

80. призовава за по-ясна стратегия по отношение на европейските цифрови иновационни центрове, така че да се подпомогне широкото внедряване на нови технологии от страна на МСП, дружествата със средна пазарна капитализация и стартиращите предприятия; посочва, че мрежата от европейски цифрови иновационни центрове следва да осигури широко географско покритие в цяла Европа, включително в отдалечените, селските и островните райони, и да постави началото на

([24]) Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 69).

междусекторен диалог; призовава Комисията да разработи амбициозна и всеобхватна стратегия за подкрепа на създаването и растежа на стартиращи предприятия, с цел в рамките на 10 години да се създаде ново поколение цифрови „еднорози“; стратегията следва по-специално да разглежда мерки като данъчни стимули за стартиращите и новосъздадените МСП и въвеждане на виза на ЕС за стартиращи предприятия;

81. приветства новата стратегия на Комисията в областта на изчисленията в облак и Европейската инициатива за компютърни услуги в облак;

82. приветства положителното въздействие, което ИИ може да окаже върху европейските пазари на труда, включително създаване на работни места, по-безопасни и по-приобщаващи работни места, борба с дискриминацията при набирането на персонал и заплащането и насърчаване на осигуряването на по-добро съответствие на уменията с потребностите и на по-добри работни процеси, при условие че рисковете се смекчават и регулаторните рамки се актуализират редовно, успоредно с напредването на вълната на цифровизация;

83. призовава държавите членки да инвестират във висококачествени, адаптивни и приобщаващи системи за образование, професионално обучение и учене през целия живот, както и в политики за преквалификация и повишаване на квалификацията на работниците в сектори, които могат да бъдат сериозно засегнати от ИИ, включително в областта на селското и горското стопанство; подчертава, че в тази връзка трябва да се обърне специално внимание на приобщаването на групите в неравностойно положение;

84. отбелязва недостига на умения на европейските пазари на труда; приветства актуализираната от Комисията Европейска програма за умения и новия план за действие в областта на цифровото образование (2021 — 2027 г.), които ще подпомагат работниците да повишават своите цифрови умения и да получат квалификации за бъдещата сфера на труда и ще спомагат за адаптирането и придобиването на квалификации и познания с оглед на цифровия и екологичния преход; подчертава необходимостта етичните аспекти на ИИ и развитието на умения за етични цели да се включат като неразделна част във всички програми за образование и обучение, предназначени за разработчиците и хората, работещи с ИИ; припомня, че разработчиците, програмистите, лицата, отговорни за вземането на решения, и предприятията, работещи с ИИ, трябва да осъзнават своята етична отговорност; подчертава, че достъпът до необходимите умения и знания в областта на ИИ може да преодолее цифровото разделение в обществото и че решенията с ИИ следва да подкрепят интеграцията на пазара на труда на уязвимите групи, като например хората с увреждания или живеещите в отдалечени или селски райони;

85. подчертава, че равенството между половете е основен принцип на Европейския съюз и че следва да бъде отразено във всички политики на ЕС; призовава за признаване на основната роля на жените за постигането на целите на европейската стратегия в областта на цифровите технологии в съответствие с целите за равенство между половете; припомня, че участието на жените в цифровата икономика е от решаващо значение за оформянето на процъфтяващо цифрово общество и за стимулирането на цифровия вътрешен пазар на ЕС; призовава Комисията да гарантира изпълнението на Декларацията на министрите за поемане на ангажимент относно жените в областта на цифровите технологии; счита, че ИИ може значително да допринесе за преодоляване на свързаната с пола дискриминация и справяне с предизвикателствата, пред които са изправени жените, с цел насърчаване на равенството между половете, при условие че се разработи подходяща правна и етична рамка, че се премахнат съзнателните и несъзнателните предубеждения и че се спазват принципите на равенство между половете;

86. подчертава, че селското стопанство е сектор, в който ИИ ще играе ключова роля в решаването на проблемите и предизвикателствата, свързани с производството и предлагането на храни; подчертава, че технологиите в областта на интернета на нещата и ИИ по-специално представляват значителна възможност за модернизирането, автоматизирането и подобряването на ефективността и устойчивостта на хранително-вкусовия сектор и за местното развитие в селските райони благодарение на повишаването на производството и подобряването на качеството на културите; счита, че използването на цифровите технологии и ИИ и повишаването на научноизследователската и развойната дейност в хранително-вкусовия сектор са необходими за подобряване на устойчивостта, ефективността, прецизността и производителността; изтъква потенциала на интернета на нещата и ИИ в прецизното земеделие, по-специално за определяне на метеорологичните условия, хранителните вещества в почвите и нуждите от вода, както и за установяване на нашествия на вредители и болести по растенията; подчертава, че наблюдението посредством автоматизирани и цифрови инструменти може спомогне за свеждане до минимум на отпечатъка на селското стопанство върху околната среда и върху климата; призовава Комисията и държавите членки да увеличат ресурсите и инвестициите, предназначени за селскостопанския сектор за тези цели, да предоставят достатъчно ресурси и да осигурят разработването на инструменти за научни изследвания относно използването на ИИ в тези области, за да се улесни по-доброто използване на наличните ресурси от съответните земеделски стопани, да се повишат ефективността и производителността и да се насърчава създаването на иновационни центрове и стартиращи предприятия в тази област;

87. счита, че при приложенията на ИИ в рамките на Съюза и свързаното с това използване на лични данни на гражданите на ЕС следва да се зачитат нашите ценности и основни права, признати от Хартата на основните права на ЕС, като например човешкото достойнство, неприкосновеността на личния живот, защитата на данните и сигурността; подчертава факта, че тъй

като ИИ по определение включва обработването на данни, той трябва да спазва правото на ЕС в областта на защитата на данните, и по-специално Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД); отново заявява колко е важно на независимите публични органи за защита на данните да се предоставят необходимите ресурси, за да им се позволи да наблюдават и ефективно да гарантират спазването на законодателството за защита на данните;

88. подчертава, че инвестициите в науките и в научноизследователската и развойната дейност в областта на цифровите технологии и ИИ, насърчаването на по-добър достъп до рисков капитал, развиването на висока степен на киберсигурност на критичната инфраструктура и електронните съобщителни мрежи и достъпът до висококачествени обективни данни са крайъгълни камъни за гарантиране на цифровия суверенитет на Съюза; призовава Комисията да проучи на какви различни форми на риск от зависимост от външни участници е изложен Съюзът; отбелязва, че неясното, прекомерното или фрагментираното регулиране ще възпрепятства появата на иновативни високотехнологични „еднорози“, стартиращи предприятия и МСП или ще ги принуди да разработват своите продукти и услуги извън Европа;

89. подчертава, че постигането на сигурно и приобщаващо европейско общество на гигабитов интернет е предварително условие за успеха на Съюза в неговия цифров преход; изтъква ролята на свързаността, стимулирана по-специално от 5G и оптичната инфраструктура, за трансформирането на начините на работа и образователните способи, стопанските модели и цели сектори като производството, транспорта и здравеопазването, особено в комбинация с други технологии като виртуализация, изчисления в облак, периферни изчисления, ИИ, разделяне на физически мрежи и автоматизация, и подчертава, че тя има потенциала да доведе до по-голяма производителност, повече иновации и по-добри услуги за потребителите;

90. призовава Комисията да стимулира европейските дружества да започнат да развиват и изграждат технологичен капацитет за следващото поколение мобилни мрежи; призовава Комисията да анализира въздействието на неравния достъп до цифрови технологии и различията по отношение на свързаността между държавите членки;

91. отбелязва, че инвестирането във високопроизводителни изчислителни технологии е от ключово значение за оползотворяване на пълния потенциал на ИИ и други нововъзникващи технологии; призовава да се преодолее недостигът на инвестиции в свързаността чрез Инструмента на ЕС за възстановяване, както и чрез държавно и частно финансиране, за да се компенсират съкращенията в инвестициите на ЕС в бъдещи технологии в многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021 — 2027 г.;

92. призовава за подход, обхващащ цялото общество, по отношение на киберсигурността; подчертава, че новите подходи по отношение на киберсигурността следва да бъдат проектирани въз основа на устойчивостта и способността за адаптиране към натиск и атаки; призовава да се възприеме цялостен подход по отношение на киберсигурността, при който да се взема предвид цялата система — от проектирането и използваемостта на системата до образованието и обучението на гражданите; подчертава, че цифровата трансформация, която се характеризира с бърза цифровизация на услугите и масово въвеждане на свързани устройства, неизбежно излага нашето общество и икономика на по-големи рискове от кибератаки; подчертава, че напредъкът в областта на квантовите изчислителни технологии ще предизвика смущения в съществуващите техники за криптиране на данни; призовава Комисията да подкрепи научните изследвания, които биха позволили на Европа да преодолее това предизвикателство, и подчертава необходимостта от надеждно и сигурно криптиране от край до край; призовава Комисията да проучи използването на протоколи и приложения за киберсигурност, основаващи се на блокови вериги, с цел подобряване на устойчивостта, надеждността и стабилността на инфраструктурата за ИИ; подчертава, че е необходимо във всички секторни политики да се включат елементи за киберсигурност; подчертава, че ефективната защита изисква ЕС и националните институции да работят заедно, с подкрепата на ENISA, за да гарантират сигурността, целостта, издръжливостта и устойчивостта на критичната инфраструктура и електронните комуникационни мрежи; приветства предложението на Комисията за преразглеждане на Директивата за мрежова и информационна сигурност и намерението ѝ да разшири нейния обхват и да намали различията в прилагането ѝ от страна на държавите членки; призовава за предпазлив подход към потенциалните зависимости от високорискови доставчици, по-специално за разгръщането на 5G мрежите;

o

o o

93. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.